

許韋晟、許勝賀 | Truku  
太魯閣語

## Ndupan nami Truku ka endaan nii

1. Niqan ka gaya mmowsa bbuyu

Mkla bi musa mkbuyu ni maduk ka seejiq Truku. mmowsa bbuyu brah na siida o asi ta ka powda saw gaya Truku, kika ini muda mtakun tudu elug, iyux na saw aji psthriq.

Tgkingal o saw spi ta. Mmowsa bbuyu brah na siida o nasi saw malu bi ka spi ta. Saw niqan ka seejiq muwiq knan lala bi ana manu aji uri o niqan ka lupung mu, lala bi ka pila nuwiq na. Musa ta ddupan ta hiya do o kika mha malu bi ka utux ta, kika tduwa ta kndadax musa bbuyu da. Nasi saw naqih bi ka spi ta, saw qnyutan ta na quyu, msunug aji uri o mita ta mhuqil seejiq. Tai saw nii ka spi ta da o aji ta tduwa musa kndadax ka jiyax saman, asi ta ka thici kingal jiyax.

Tgdha o nasi niqan ka lutut ta ni ruwan sapah ta, wada mnarux ni mhuqil. Ini tduwa musa bbuyu ni maduk uri. Yaa bi saw empitu jiyax ni bitaq kingal idas do o kika tduwa ta musa bbuyu ni maduk da.

Tgntru o nasi gaga kingal ruwan sapah ta, niqan kingal risaw ni wawa gaga mslupung, ini ngali ka uwa na. Nasi niqan saw nii o asi ta ka spowda cih kingal babuy aji uri o bru babuy, kika tduwa musa bbuyu da.

Tgspat o saw gaya spowda ta o asi ka rudan payi ni bubu ta, kika tduwa powda ka uqun nii. Saw tama rdux, tama sicimencyo aji uri o tama ruru embanah tunux, ini tduwa ka bubu, asi ta tama. Spowda saw nii do o kika mha malu hari ka utux ta musa bbuyu ni maduk.

Ni, kndadax ta elug siida o nasi niqan sisil muda skiya brah ta, gaga tmgsa ita, ini tduwa musa bbuyu msa ka gaya nami Truku. Asi ta ka brinah miyah sapah, saw saman da o kika tduwa ta musa bbuyu ni maduk duri.

2. Ddsun ta musa maduk

Maxal spat hngkawas ka hana rajing ku musa bbuyu. Tqnay ku swayi tama mu, ngahan na o Atu Yudaw ni Hudu Yudaw, ni qbsuran mu. Musa nami powha qlupung bowyak, qlupung pada, durang mirit, ribaw

rapit ni ribaw glaqung. Ini ku kla mmanu ka ddsun musa bbuyu, kika smiling ku swayi tama mu. Hiya ka tmesa knan.

“Yamu buwax ni masu o ini sburaw na hari, adas buwax ni masu kika malu, msa ka rudan nami nii.” sun ku na haya rmngaw ka sawyi tama mu.

Rmngaw duri ka swayi tama mu, “Ini ta duwa madas lala bi qaya, yasa thiyag bi ka ksaun ta, adas qabang ni lukus ni hapung do o kiya da. Ana wana pucing ka iya bi shngii. Yuyu uri, towkan, rawa, hangu<sup>1</sup> ni putung uri.”

Rmngaw ka Hudu. “Laqi, hmuya ni ana wana pucing ni putung ni hangu ka iya bi shngii, mkla su?”

Smiyuk ku ni “Ini ku kla” sun mu.

Rmngaw duri ka Hudu “Yamu seelug ni seiing qhuni, ungat qaya nii do o aji ta kuudus da.”

“Mkla ku da, aji mu shngiyun kana ka qaya nii, dsun mu kana.” sun mu.

### 3. Kukuh sicimencyo ni spi mu

Wada wada ka hngkawas da, paru ku uri da. Yoa bi saw maxal mataru hngkawas.

Niqan kingal jiyax. Mha nami maduk rqnux ka yami tama mu. Ddka ku laqi siida, mhdu ku psramal kana ka ddsun mu musa bbuyu da.

Kndax nami gbiyan na shiga o powda na kingal sicimencyo ka bubu mu. Mhdu powda ka bubu mu da o rmngaw knan ka tama mu, “salak kingal ka cinarat kukuh sicimencyo ni psai kukun su, jiyun su musa maduk, tai su mita paru bi dapin rqnux da o, lbngi lhbun dapin na ka pnowda kukuh nii, kika mha malu utux su.”

“Ow, mkla ku da, mkla ku da” sun mu.

Siida do o, mhdu ku psramal kana ka jjiyun mu qaya da o musa ku mtaqi da. Ptaqi ku siida duri o miyah ka tama mu, niqan kari na knan.

Rmngaw, “Kari rudan sexual, tai malu bi ka spi ta rabi siida o mha suyang bi ka utux da, kmalu bi ka spi su ha.”

Smiyuk ku ka yaku, “Iq wa, iq wa, mkla ku da, ida mha malu bi ka

<sup>1</sup>這個詞彙應該來自於日語，但因為出去狩獵時幾乎都要帶著，所以直接用族語拼寫呈現。

spi mu wa. Ptaqi ku da, usa mtaqi ka isu uri da, ma” sun mu ka tama mu.  
Wada cihulis ka tama mu, wada mtaqi ka hiya uri da.

#### 4. Elug ddupan

Mtutuy ku mrbu siida do o musa ku tmutuy tama mu ni rngaan mu,  
“Tama, malu bi spi mu skeeman shiga, ma. Lala bi ka seejiq biqan ku  
dha lala bi pila.”

“Balay bi hug! Cyang<sup>1</sup>.” msa smiyuk ka tama mu. Rmngaw ka tama  
mu uri, “saw kika spi su o mha malu bi ka utux ta mmowsa ta maduk  
nii.”

Ga bi saw mataru tuki, “Iyah mkan nhapuy da, sai mlawa ka tama  
su uri da, pkdadax namu da.” msa ka bubu mu.

“Iq wa, iq wa, maah ku mkan da” sun mu.

Paah nami sapah hini mksa o bitaq ssaun nami maduk Gduyuq hiya,  
mowda nami mtaqi dha rabi, ktru jiyax. Ddaun nami tudu elug o Tunux  
Mmaku<sup>2</sup> ka twala bi dhqan. Niqan kingal lhngaw ni lala bi bhngil ka  
lingay lhngaw hiya, kika Tunux Mmaku ksun ka ngahan na. Siida do o,  
mowda ta Biyi Bngbang duri. Dhuq nami Biyi Bngbang hiya do o smil-  
ing ku tama mu “hmuya ni Biyi Bngbang ksun ka biyi nii?”

“Yamu napa rudan seuxal ka bngbang nii, ssalu dha biyi hini, kika  
ksun Biyi Bngbang.” msa ka tama mu. Msangay nami ni mimah nami  
qsiya hi han. Siida do o mksa nami duri. Mowda nami Biyi Baang hiya  
duri.

Ga bi saw mataru tuki hmbngan, pkdadax nami siida do o madas  
nami dha huling ni kingal puniq.

Dhuq nami Biyi Baang do o, ska hidaw da. Tmahut nami ni mkan  
nami nhapuy hi da. Msangay nami cicih han. Mhdu nami mkan  
kndaxan Biyi Baang do o musa nami duri. Dhuq nami Biyi Rangah do  
o aji biyaw gbiyan da. Ga bi saw spat tuki da. Rmngaw ka tama mu,  
“Usa miying qhuni ka isu han, thuun ta keeman, plahan ta, ptaqi ta  
rangah hini da. wala tmahut ni wada mhapuy ka tama mu da. Mhdu  
nami mkan nhapuy do o ini nami biyaw mtaqi da, yamu mewuit nami

1 太魯閣族對小孩或很親近的人稱呼時，常常只會發出最後一個音節稱之，例如tama→  
ma、bubu → bu、Watan → tan等。

2 文章內有提到很多打獵的地名，會使用大寫表示，但是多數都無法直接翻譯成中文。

kana da.

Mrbu bi ka tntuyan nami. Mkan nami nhapuy do o kndadax nami duri ni mnda nami mtaqi Lhngaw Towcih hi ni mkrabi nami hiya duri. Dhuq nami Lhngaw Towcih da o musa ku miying rowcing ka yaku, plahan nami. Meuwit nami balay da, mqduh balay ka snsaku nami uri da. Mdka nami saw shiga, ini nami biyaw mtaqi kana da. Mkmi ni meuwit ka hulung mu uri da.

Ktru jiyax siida do o malu bi ka karat. Mkan nami nhapuy do o kndadax nami duri, mkeayug ka elug nami. Ini ksbiyaq do o dhuq nami Biyi Bnaqi da. Mtaqi nami hiya ni mrbu saw saman do o mha nami maduk rqnux Gduyuq.

### 5.Mnita nami samat da

Kspat jiyax siida do o malu bi ka karat uri. Mrbu nami balay ka kndadax Biyi Bnaqi. Mkeayug nami duri. Ga bi saw maxal tuki ka dhuq nami Gduyuq biyi hiya.

Hcian nami pniq biyi ka qaya nami da. Wana pucing, towkan ni hndayu ka saapa mu. Madas rawa, puniq ni hndayu ka tama mu uri. Siida do o, pswayay nami paah hi ka yami tama mu da. Wada wada glung rowsaw daya hi ka tama mu. Ga bi saw mtrul spgan ka wada na kndaxan do o kika madas ku huling ni mmowsa ku maduk tadus gduyuq hiya. Ulan mu ka kingal huling mu, yamu musa bi ka hiya. Ini duwa hmtun hmulah. Cikingal huling mu o ini mu uli, kika prajing ku maduk da.

Ida ku msa “Puy~~puy~~angal~angal~angal~<sup>1</sup>” sun mu ka huling mu. Ga bi saw dha tuki spgan ka ndupan mu do o mita ku paru bi dapin rqnux. Mhuriq bi ni lala bi ka quci na uri. Lmnglung ku rrngaw tama mu da. Ngalun mu nhari ka pnowda kukuh sicimencyo nii da. Lbngun mu lhbun dapin rudan bi paru nii. Siida do o ida ku musa maduk na. Ini sbiyaq do o “Puy~~puy~~angal~angal~angal~” sun mu ka huling mu ni wada tmutuy ka kinagl huling mu da.

“Manu kida wada na ttuyun ga,” msa ku.

Mita ku truma, qtaan mu, ma rudan bi paru ka wada na ttuyun gaga!

1 這是打獵時對狗的喊叫聲，命令狗去找獵物的喊叫聲。

Ni hlaxun mu nhari ka musa bi huling mu nii da. Dura ka ngahan na. Mlawa ku da.

“Angal~angal~angal~ puy~puy~” sun mu ka huling mu. Paru bi ka quwaq mu. Musa ku mkaraw qhuni baraw. Ga bi kingal tuki ka siida da. Ini dhuq mtrul spgan ka ttuyan hulung mu da o dhuq glung rowsaw tama mu hi ka rqnux nii da. Siida do o mhnang ka puniq tama mu da. Ini kspiyaq o mhnang duri, bukuy na siida duri o mhnang duri.

Ini kspiyaq do o, smiyuk sawci<sup>1</sup> ka tama mu da. Ni tmamas knan smbu puniq duri, “Iyah da! iyah da!” sun ku na.

Ini kspiyaq do o, dhuq glung tama mu hi ka Dura mu uri nii.

“Gow~gow~gow~”, msa ka Dura ni musa nhari ka tama mu da. Musa mita o gisu mtakun ka rqnux nii da. Msaang huling ka tama mu da. “Yahan, yahan, yahan.” Dhuq ka tama do o ksngun na ka huling na da. Nglun na ni urun na nhari ka Dura nii da. Iyax na saw aji mqiyut drnax. Ni byaqun na nhari ka drnax rqnux nii da, tunux ni urung na uri.

Mlawa knan siida ka tama mu do o, Tmabuy ku nhari ni dhuq ku ayug biyi, mnda ku mangal yayu ni rawa mu, siida do o steetu ku ni musa ku glung rowsaw hi da. Dhuq ku glung rowsaw hi da o miying ku tama mu ni mlawa ku.

“Tama, tama, gaga su inu?” sun mu.

“Hini wa, hini, hini.” sun ku na.

Tmalang ku ni musa ku nhari hiya da. Dhuq hi do o gisu mksaraw ka rqnux nii da. “Tayal knparu ka rqnux nii!” sun mu.

Jima wada na ngalun ka drnax ni tunux urung na da. Gisu na pswilun rowraw qhuni.

Rmngaw knan ka tama mu “Byaki nhari! Gbiyan da.”

“Iq wa, iq wa, prajing ku muuyaq ka qraqin na da.” sun mu.

Yaku nanak ka muuyaq qraqin nii, gisu tmgsa kiyig mu hini ka tama mu.

“Byaki ka lhbun na han, angal ka rumul, rktu, iraq na uri” msa ka tama mu.

“Siida do o ptriq na da, бага uri, ni snbuyu, asug ka tkrang na uri, tpaqan, ni tudu na.” rmngaw knan ka tama mu uri.

1 這是對應於華語的「哨子」，因無對應族語所以用其華語發音以族語拼寫之。

“Siida do o, ghiyi ka ptriq na uri ni baga na.” msa ka tama mu.

## 6. Gemeuyaq samat

Mhdu ku muuyaq do o smsung da. Ngalun mu kana ka hiyi samat nii, lbuun mu rawa mu. Thngay ka rawa mu do o rngaun mu ka tama mu, “Aji mu tklaun mapa.” “Msrangi na ka buut ni tkrang nii do o ciyun mu pniq hini, yahun mu mapa mrbu saman da.”

“Ana qu wa, iya sbrang bi mapa” msa ka tama mu.

Ni tmabuy nami da. Mha nami biyi truma hi da. Siida do o, mapa cih bilang ka tama mu uri ni tmabuy prajing smsung da.

Dhuq nami bayi da do keeman da. “Psaun inu ka samat nii, ma?” msa ku.

“Asi psai babaw paga hi ka samat han, emphapuy ta da.” msa ka tama mu.

“Gigun ta babaw ska hidaw saman da”, msa.

Siida do o mhapuy nami ni mkan nhapuy da. “Yamu mskuy ka tadus, ini huya ka samat psaan ta babaw paga hiya, ini qnaqih uri.” msa ka tama mu.

“Kiya hug, mkla ku da, ma” sun mu ka tama mu.

Babaw nami mkan nhapuy do o meuwit nami da, Ptaqi nami da. Mtutuy ku mrbu do o mnkan ku nhapuy ni musa ku mapa samat rowsaw hiya duri ka yaku. Wada wala miying rowraw qhuni, gigun nami samat ka tama mu. Ini ku biyaw do dhuq ku biyi hiya da. Dhuq ku biyi do aji biyaw ska hidaw uri da.

“A, usa miing qhuni han, gigun ta samat keeman.” msa ka tama mu.

Siida do o musa ku miing qhuni balay da, kesiyaw ayug, lala bi ka qhuni balay ngiman mu. Hqudun mu biyi kana. Peseagig nami samat keeman. Smsung do o prajing nami magig samat da. Msriyux nami ka magig samat. Magig nami siida o “Ma msiyang bi ka hiyi samat nii!” sun mu.

Tmgsa knan ka tama mu, “Tai paru bi ka tahut da o plaqi cicih qsiya, kika aji sqrul ka hiyi samat da.”

“Qlhangi balay! iya psqli ka samat nii, yamu msiyang bi. Nasi sqrul do o mha naqih uqun ka hiyi samat da.” msa ka tama mu.

“Iq wa, iq wa, mkla ku da, mkla ku da. Pqlahang ku balay, aji mu psqlun.” sun mu ka tama mu.

“Qlhang ka isu uri o, ma” sun mu.

“Mkla ku, mkla ku, pqlahang ku nanak.” msa ka tama mu.

Mhbuy ka siyang na, ni pswilan mu ni gigan mu ka iraq nii, yamu msiyang bi. bitaq bi ska rabi do hana wada mdngu kana ka hiyi samat da.

Mtutuy nami mrbu do o, rmngaw ka tama mu, “Kiya da, malu bi ka utux ta. Paani kana ka hiyi na, buut na da o cii pniq biyi hini kida, tquri ska lubuy, enduwa bi mkuy, pswili baraw biyi.”

Mhdu ku mgabul do o kndadax nami ni tmabuy nami da. Mapa qaya na, drnax ni urung ka tama mu. Muda nami mkdha rabi uri. Aji biyaw dhuq Biyi Baang do o yamu qmnuyux, msthriq bi ka elug. Ini ku qlahang ni mtakun ku ka yaku da, ni mangal ku luqih da.

“Hmuya su da? Hmuya su da?” msa ka tama mu.

“Msthriq ku da wa!” sun mu ka tama mu.

“Manu ka kida! Ma su ini qlahang!” sun ku na.

Rmngaw duri ka tama mu, “Taga knan hini han, iya klilug! Ni prut bi ka luqih su, yamu lala bi dara na. Mha ku miying sapuh bbuyu han.”

“Manu kida, ma?” sun mu ka tama mu.

“Qnahur ni qliyut wa. Aji ku biyaw dhuq.” msa ka tama mu.

Pnais bi ni gisu madas qnahur ni qliyut ka tama mu da. Slbu na ka qnahur ni yamu niqan qmupang qsiya na ka ruwan qnahur, seiyuk na luqih mu hiya, iyux na saw aji sdara. Ga bi saw tru ni spat ka snlapan na ka qnahur. Wada na seiyuk luqih mu kana ka qnahur nii do o ini sdara ka papak mu uri da. Mangal biyuq qliyut duri, spowsa na luqih mu hiya, yamu mdngil bi ka biyuq qliyut, kika mha mssdan ka luqih da. Mangal galiq ka tama mu ni lbuan ku na luqih papak mu. Siida do o knhuway nami tmabuy mksa duri. Empika hari ka papak mu da, ida ku asi krmun hiya.

Siida do o dhuq nami elug paru Stuasabi hi do o gisu miyah sntrung mnan ka qbsuran mu da. Snkingal nami na mapa, yamu maapa qaya ni samat uri. Swala na mapa ka tama mu ka qbsuran mu. Hadun na sapah do o miyah sntrung knan duri ka qbsuran mu. Saapa ku na ni musa nami sapah da.

7.Mseupu ta ni masug samat

Dhuq nami sapah do o mqaras bi ka bubu mu.

“Ma malu bi ka utux namu! Yamu malu bi ka spi su mmowsa namu kndadax siida.” msa ka bubu mu.

“Ida ini huya ka pnowda su, bu. Pncingan mu ka jiyax siida uri ---mngari idas empusal maspat jiyax ka pncingan mu.” sun mu ka bubu mu.

Siida do o, rmngaw ka tama mu, “Sai rmngaw kana mnswayi mu ni mnswayi bubu su, iyah sapah hini kana.” ksa. “Paasu ka samat”, msa ka tama mu.

“Hmuya, ma su rmngaw kana mnswayi.” sun mu.

““Asi ta ka segun mnswayi ka samat, kika malu, msa ka hnici kari rudan” msa ka tama mu.”

“Han, saw kiya, mkla ku da. Ma saw kida o, saun mu rmngaw mnswayi su ni mnswayi bubu mu ” sun mu ka tama mu.

Ini kspiyaq do o gisu dhuq sapah hini kana ka mnswayi tama ni bubu mu da. Prajing nami masug da. Psgun maxal rima sgan ka samat nii. Yaku ka dmayaw masug hiya. Saw qaya samat do o brigun nami nanak kida, urung na ni drnax da.

Mssli kana ka mnswayi tama ni bubu mu, mimah sinaw masu hiya kana. Mqaras bi kana. “Tayal huway namu, tayal suyang bi ka utux namu, mangal namu paru bi samat. ” msa kana.

Smiling tama mu ka mnswayi na, “Ima namu ka maduk? Ima namu ka musa glung?”

Smiyuk ka tama mu, “mniq ku glung rowsaw gduyuq hi ka yaku, musa madas huling ni musa maduk gduyuq sipaw hi ka laqi mu. Ga bi kingal tuki do o tmutuy ka huling na da. Mlawa msa “puy~~puy~~angal~angal~angal~” paru bi ka hngang quwaq na. Ga bi saw mtrul spgan, bnrhagan gisu tmabuy tmabuy tadus hi ka rudan bi paru nii. Wada mrmux ska rowsaw, trima rowsaw hiya.

“Ah, ma nii da rqnux nini.” sun mu.”

“Mdhu trima do o gisu ku na dngusun. Miyah miyah dalih dalih bi da do o ga ta saw buun inu, ini ku lnglngun ana manu ni hmgut ku puniq uri da.”

“Siida do o, wada mlilug ka rqnux nii da. “Ah, wada ta buun wa.” msa ku. Ni msqar ku duri ni mntru ku ka msqar. Sun mu mita o ma ida wada tmalang tmabuy, mhraw ku ka yaku uri da. Ini kspiyaq do dhuq ka huling uri da. “gow~gow~gow~” msa ka huling ni dmungus ku lngat



huling hi ka yaku uri da. Ni dhuq ku do o gisu mtakun ksaraw hi ka rudan bi paru nii da. Tmaga ku laqi mu hini da.”

“Tayal meycyu<sup>1</sup> su! Ma su ini srahuq smbua samat!” msa ka mnswayi tama mu.

“Ah, bnuwiq utux wah!” msa ka tama mu.

Babaw na siida do o, wada nami brigun ka urung rqnux ni drnax na da. Yamu niqan beenux qmpahan nami. “Lita marig kingal gipu wawa kacing hug?” msa ka tama mu. “Iq wa” msa ka bubu mu ni smruwa ku ka yaku uri.

Saw nii ka endaan nami maduk yami tama mu. Mqaras nami balay. Yamu malu bi ka utux nami, musa nami nii. Iyux ta saw keudus, ana nami meuwit bi o ida niqan ka brax nami na. Ida nami mowsa ka maduk bbuyu na.

1 這個詞彙是借自日語，其發音以族語拼寫之。

## 太魯閣族的狩獵生活

### 一、狩獵的習俗和禁忌

太魯閣族是以狩獵著名的族群。在狩獵出發以前，一定要先對太魯閣族的習俗（禁忌）進行過渡儀式，打獵中途才會平安、不會發生事情（如跌倒、滑倒），例如：

第一，是關於我們的夢，如果在打獵出發的前一天夢到很好的事情，例如：有人送我很多東西、或是有朋友送我錢，這次的打獵會一直運氣好，有很大的機會獵到很多獵物，這樣我們就可以出發去打獵了；如果夢到不好的事情，例如被蛇咬、土石流、有人過世等，隔天就不能去打獵，必須再延後一天。

第二，如果有親戚或家人，因為生病過世的話，就不能去打獵了，大概要過七天至一個月之後，才可以去打獵。

第三，如果家裡面有一個男生和一個女生正在交往中，而且還沒有娶回來，有這種情況時，就必須把一隻豬或小豬進行過渡儀式，這樣才可以去打獵。

第四，是關於「狩獵前的儀式」，一定要家裡的祖母或媽媽先進行過渡儀式，要用到的祭品包括公雞、公的火雞或是公的紅頭鴨，一定要是公的，不能是母的。在進行過渡儀式之後，我們去打獵的時候會帶有較好的運氣。

另外，如果在我們出發打獵的途中，有靈鳥西西利經過我們的前面時，這表示不好的預兆，根據太魯閣族的習俗這樣不能去打獵，必須要掉頭回家，要隔天才能重新出發去打獵。

### 二、行前的準備

記得我第一次去打獵的時候，是我十四歲的時候，和兩個叔叔和哥哥一起去的，我們去放山豬、山羌、山羊和飛鼠的陷阱。因為我不知道要帶哪些東西，很多事情都不懂，所以我就問我的叔叔們，他們都會教我。

叔叔跟我說：「我們的祖先告訴我們，因為白米和小米不容易爛，所以我們帶白米和小米比較好。」

叔叔接著說：「因為我們要去的的地方很遠，不能帶很多的東西，所以只要帶棉被、衣服和毛巾就好了。山刀一定不能忘記！還有小刀、背袋、背籃、煮鍋和火柴等也要記得帶。」

Hudu叔叔問我說：「孩子呀，山刀、火柴和煮鍋一定不能忘記帶，你知道為什麼嗎？」

我回答：「我不知道。」

Hudu叔叔接著說：「因為在山上需要開路和找木柴，如果沒

有這些東西的話，我們就無法在山上生存了。」

我回說：「我知道了，這些東西我全部都不會忘記，全部都會帶去的。」

### 三、火雞的指頭和我的夢

過了幾年之後，我也長大了，大概是發生在我十六歲的時候。有一天，我準備和爸爸兩個人一起去獵山鹿，和我小時候一樣，我已經把打獵要帶的東西都準備好了。

出發的前一天晚上，媽媽為我們準備了一隻公的火雞進行過渡儀式，爸爸跟我說：「把火雞的右腳的指頭剪一個下來然後放到口袋收好，你去打獵會用到，如果在山上有看到公鹿的大腳印，你就把這個指甲埋到公鹿的腳印下面，這樣我們的運氣就會很好。」

我回應：「喔！我知道了，我知道了。」  
然後，我把所有要用的東西都準備好了之後，我準備要去睡覺了。在我要睡覺的時候，我爸爸來找我，他說有話要跟我說。

爸爸說道：「以前祖先跟我們說，如果打獵出發前一天有夢到好的事情，那我們這次去就會有很好的運氣，希望你會有一個好夢喔！」

我回應爸爸：「是的，是的。我知道了，我一定會夢到好夢的啦。我要睡覺了，你也去睡覺吧，爸。」  
然後，爸爸邊走邊笑，也去睡覺了。

### 四、打獵的路程

早上起床的時候，我就去叫我爸爸起床，然後我跟爸爸說：「爸爸，我昨天晚上夢到很好的夢，爸。我夢到很多人拿錢送給我。」

爸爸回應：「真的嗎！Cyang。」

接著又說：「你的夢是這樣的話，表示我們這一次上山打獵可能會運氣很好。」

大約六點的時候，我媽媽跟我說：「來吃飯了，順便去叫你爸爸起床了，你們要準備出發了。」

我說：「好的，好的，我來吃了。」

從我們家裡這邊走路到Gduyuq那邊大概要經過三天兩夜的時間。我們所要經過的路程中，第一個到的地方是Tunux Mmaku，在那裡有一個石洞，而且周圍附近長滿很多的蘆葦草，所以稱作Tunux Mmaku。然後，我們接著還會經過了Biyi Bngbang。當我們到達Biyi Bngbang的時候，我就問了爸爸說：「為什麼這裡的工寮要叫做Biyi Bngbang呢？」

爸爸說：「因為這些鐵皮是以前老人家背上來的，他們在這裡蓋工寮用的，所以稱作Biyi Bngbang。」

我們在這裡休息了一會，並且喝了一下水。然後，我們又繼續趕路了。接著我們還會經過Biyi Baang。

大約是六點半，我們出發的時候，我們帶了兩隻狗和一支槍。當我們到了Biyi Baang的時候，已經中午了。我們就先起火然後在那裡吃飯了，之後就先休息一下。當我們在Biyi Baang吃完午餐之後，又繼續趕路了。當我們到了Biyi Rangah之後，很快就已經傍晚了，大概是四點鐘左右。我爸爸跟我說：「你先去找木柴，我們晚上要取暖用的，我們先在石洞這邊睡覺吧。」然後，我爸爸就先起火煮飯了，吃飽飯之後，我們很快就睡覺了，因為我和爸爸都很累了。

隔天早上我們很早就起床了，吃飽飯之後，我們又繼續趕路，我們會睡在Lhngaw Towcih並且在那裡過夜。到了Lhngaw Towcih之後，我就去找一些漂流木，晚上取暖要用的。我們真的是很累了，尤其是小腿都非常的痠痛。就像昨天一樣，我們很快就睡著了，同樣地，我們的狗也累到睡著了。

第三天的時候，當天天氣非常的好。我們仍舊在吃完早餐之後就繼續趕路了，而且今天是沿著小溪的路走。沒有很久我們就到了Biyi Bnaqi了，我和爸爸決定睡在這裡，待明天早上再去Gduyuq那裡獵山鹿。

## 五、發現獵物

第四天的時候，天氣非常的好。很早的時候我們就從Biyi Bnaqi出發了，今天的路依舊是沿著小溪走。大概是十點鐘左右，我們終於走到了Gduyuq那裡。除了山刀、背袋和便當盒是我背著之外，其他的東西都留在工寮這裡。而我爸爸也帶著籃子、槍和便當盒。接著，我和爸爸在這裡先分開了，他已經往rowsaw走去，要在那邊等待獵物過來。在他出發約三十分鐘之後，我就帶著狗往Gduyuq的曠野沒長樹的地方那邊。我的其中一隻狗是綁著的，因為他非常的厲害，很會追獵物，不能隨便給他放出去。另一隻狗我沒有綁，所以我就開始去打獵了。

我對著狗呼喊著「Puy~~puy~~angal~angal~angal~」。大約在我打獵的兩個半小時之後，我突然看到了一個很大的山鹿腳印，它還是濕的而且上面有很多大便。我想到了爸爸講過的話，我馬上買已經過渡過的火雞指甲拿出來，並且埋到大山鹿的腳印下面。

我說道：「咦！奇怪了！它追得那是什麼呢？」

我往下面看之後，我看到了，我的狗正在追的竟然是一隻大

山鹿呢。然後，我馬上把我的師父狗放出去，它的名字叫做Dura。我又對我的狗喊著：「Angal~angal~angal~ puy~~puy~~」，而且聲音非常的大。接著我爬到了樹上，這個時候大概是一點鐘了，被我的狗開始追不到三十分鐘的時間後，這隻山鹿就到了我爸爸等待狩獵的那個rowsaw，然後，我爸爸的槍聲就響了。沒有多久又來了一聲槍響，在這之後又馬上來了一聲。

過沒多久，我爸爸就對著我吹哨子，並且在射了一槍給我暗示。

然後對著我說：「來了！來了！」

過沒多久，我的Dura也到了爸爸等待獵物的地方。

Dura叫著：「Gow~gow~gow~」，然後很快地到了爸爸那裡，這時山鹿已經倒下了。

我爸爸就生氣的對著狗喊叫：「等一下！等一下！等一下！」。

走到了狗旁邊之後就對著他們生氣，並且很快地把Dura綁起來。為了不要讓鹿鞭和鹿角被咬到，爸爸馬上把它們從山鹿身上砍了下來。

爸爸叫我的那個時候，我很快地就下山並且到了我們的工寮那裡，拿了小刀和籃子之後就馬上去等待獵物的rowsaw那裡。到了那裡之後，我邊找爸爸邊喊著他的名字。

我說：「爸爸，爸爸，你在哪裡？」

他回答我說：「這裡啦，這裡，這裡。」

我聽到之後趕快跑步到那裡，當時就看到山鹿已經倒下了。

我說道：「這隻山鹿怎麼那麼大啊！」

這時候看到爸爸已經把鹿鞭和鹿頭鹿角砍下了，並掛在小樹上。

我爸爸跟我說：「快點切吧！傍晚了。」

我回答：「是的，是的，我開始先切它的皮了。」

我自己一個人處理皮的部分，我爸爸在旁邊教我。

爸爸說：「先切開它的內臟，拿掉肝、胃還有它的腸子。」

接著又對我說：「然後是它的大腿、手、里肌肉，還有排骨也要分，大腿和脊椎也要喔。」

最後要說：「把它的大腿和肉的部分的骨頭都分出來吧。」

## 六、處理獵物

當我分完肉的時候已經傍晚了，我把所有的肉都拿起來放到我的籃子裡，直到我的籃子都滿了之後，我就跟爸爸說：「我沒有辦法全部背完，剩下的骨頭和排骨我先留在這裡，明天早上再來背。」

爸爸回說：「沒關係啦，不要太勉強背。」

然後我們就下山了，回到我們的工寮那裡。之後，我爸爸也背了一點點，下山就開始天暗了。

當我們到達工寮的時候已經晚上了，我說道：「爸，這些山肉要放在哪裡呢？」

爸爸就說：「就先放在木製架的上面吧，我們要先煮飯了。」

又說：「大概明天中午的時候我們要把它們烤一烤。」

過不久，我們就先吃飯了。此時，爸爸又跟我說：「因為在曠野沒長樹的地區這邊很冷，所以我們把山肉放在木製架上才沒關係，也不會壞掉。」

我回應：「是唷，我知道了，爸。」

吃過飯之後，我們兩個都很累了，差不多也要準備睡覺了。到了隔天早上，吃過早餐之後呢，我又準備前往rowsaw那邊背剩下的山肉了，爸爸則是先找了小樹枝，準備烤山肉用的。過不久，我也回到工寮那裡了，不過當時也差不多中午了。

爸爸說：「啊，先去找木柴吧，我們晚上要烤山肉用的。」

於是，我就去找雜木了，在小溪的兩旁處找到了非常多的雜木，全部都要背回工寮那裡，因為晚上需要用來烤山肉。大概快天暗的時候，我們就開始烤山肉了，我和爸爸兩個人輪流顧火烤肉。這時，我就說：「這些山肉怎麼那麼肥呀！」

於是爸爸就教我烤肉的技巧：「如果火太大的話，你就可以灑一點點水，這樣山肉就不會烤焦了。」

又說道：「要非常小心！因為山肉很肥，不要讓它燒焦了。如果烤焦的話，山肉就會不好吃了。」

我回應爸爸：「好的，好的，我知道了，我知道了。我會非常小心的，我不會讓它燒焦的。」

接著又說：「爸，你自己也要小心喔。」

爸爸回答：「我知道，我自己會注意的。」

我把腸子掛起來烤，因為肉很肥，所以它不斷地在滴油。差不多快到半夜的時候，這些山肉也剛好都快烤乾了。隔天早上起床的時候，爸爸跟我說：「好了好了，我們的運氣很好了。全部的山肉都裝好都背下來吧，骨頭的部分留在工寮，綁好後掛在上面。」

在我裝載好之後，我們就準備出發下山了。爸爸則是背著他的東西、鹿鞭和鹿角。我們在山上過夜了兩天，不久之後，我們到了Biyi Baang，因為下過雨的關係，地上是濕濕的。我沒有注意結果就跌倒了，而且我的腳擦傷了。

爸爸問我：「你怎麼了？你怎麼了？」

我回說：「我滑倒了啦！」

爸爸又對我說：「怎麼會這樣呢！你為什麼不小心！」

我爸爸又說：「你在這裡等，不要動！壓住你的傷口，流很多血了，我要先去找藤類植物和桑樹。」

我回說：「爸，那是什麼呢？」

他回我：「是藤類植物和桑樹啦。」

不一會，我爸爸就帶回來了藤類植物和桑樹，他把藤類植物切短了之後，因為它裡面有澀澀的水分，他向吹向我的傷口，為了讓傷口不再流血。大概切了三到四個，他把全部的藤類植物的水分都吹向了我的傷口之後，我的腳就不再流血了。接著，他又拿桑樹汁液放到我的傷口上，因為這個汁液會黏黏的，所以傷口會黏起來。隨後，爸爸就拿布把我的傷口包起來。之後，我們就慢慢的走下山，我的腳有一點一拐一拐的，但是我還是忍耐下去。

之後，一直走到Stuasabi大馬路那邊，我的哥哥就來載我們了，他一個一個載我們回去，因為身上還背著他的東西和山肉，先把爸爸載回去之後，哥哥又來載我了。

#### 七、分享

我們到家了之後，我媽媽非常的高興。並說道：「你們的運氣怎麼那麼好！可能是因為你們出發前有夢到很好的夢喔。」

我回應說：「媽，可能是你有過渡儀式的關係。而且，那一天剛好是我的生日啊——九月二十八號。」

之後呢，我爸爸跟我說：「去跟我和你媽媽所有的親戚說，請他們來家裡，要分肉。」

我回答說：「為什麼要跟所有的親戚們說呢？」

爸爸就告訴我：「以前祖先留下的話，如果打到山肉的話，一定要分享給親戚們才會比較好。」

我接著回應：「是喔，原來是這樣，我知道了。這樣的話，我要去跟你和媽媽的親戚說了喔。」

爸爸回說：「好，快點喔。」

爸爸又跟我說：「至於鹿鞭和鹿角呢，我們就自己拿去賣吧。」

沒有多久，爸爸媽媽的親戚都到家裡來了，我們也開始分肉，我也在幫忙分肉，當時共分了十五份的肉。親戚們聚集在家裡這邊，全部都非常的開心，一邊聊天一邊喝小米酒。

有親戚說道：「你們怎麼那麼慷慨，你們的運氣真的很好，竟然打到那麼大的山鹿。」

接著又問爸爸：「你們誰去打獵、誰去等待獵物？」

爸爸就回答說：『我去Gduyuq的rowsaw那邊等待獵物，我的小孩去對岸那邊打獵。大概是一點鐘左右吧，他的狗開始在追了，我遠遠就聽到「Puy~~puy~~angal~angal~angal~」的叫聲了。大概三十分鐘左右，這隻大山鹿已經被追到一直往下一直往下，一直跑到rowsaw那邊之後，就進到水裡洗澡。

『我說：「啊，山鹿終於來了。」接著，等山鹿洗好澡之後，我就開始在瞄準了，此時，山鹿一直走一直走越來越靠近我，我不知道到底要設哪裡，但是也沒有想太多，就直接扣板機了。然後，我看到山鹿已經在顫抖了。我說：「啊，應該是射中了。」然後呢，我接著又開了幾槍，總共開了三槍吧。但是我卻看到山鹿一直往下跑，我趕緊追過去。沒有多久，狗也到這了，並「gow~gow~gow~」的對著山鹿叫著，我馬上往狗的叫聲處衝過去，到了之後，我看到這隻大山鹿終於是倒下了，於是我就在這裡等我的小孩。』

爸爸的親戚就說：「你怎麼那麼準！竟然都沒有射偏。」

爸爸接著回說：「啊，這是祖靈賜給我們的啦！」

在那之後，我們就把鹿鞭和鹿角拿去賣掉了。因為我們山上還有田地，所以爸爸就對我們說：「我們買一隻小的母牛好嗎？」

媽媽回說：「好啊。」同時我也答應了。

這就是我和爸爸一起打獵的故事。因為我們這次去的運氣非常好，所以我們都非常的高興。為了生活，即便再怎麼辛苦再怎麼累，只要我們還有力量力氣，我們一定還會再去狩獵的。